

[Landbrugsministeren.]

landinspektør er i hovedsagen de samme, som hidtil har været fastsat for at opnå kongelig bestalling. Når den kongelige bestalling foreslås afløst af en ordning, hvor beskikkelse meddeles af landbrugsministeren, er det, fordi man har ment, at en sådan ordning er mere i overensstemmelse med lovgivningen på lignende områder og også bedre sammenfaldende med lovforslagets bestemmelser i øvrigt.

Et af matrikelkommissionens hovedsynspunkter har været, at det er ønskeligt og formålstjenligt at bevare den private landinspektørstand. Ifølge den nugældende udstykningslov er landinspektører enberettigede til at udføre de til udstykning, omdeling og skelforandring fornødne arbejder og endvidere til at lede jordboniteringsforretninger, fastslå og afmærke skel og forestå egentlige skelsætningsforretninger, og i kommissionen har der været enighed om, at matrikulære arbejder fortsat bør forbeholdes praktiserende landinspektører. Dog er der åbnet mulighed for, at kommuner og luftfotoselskaber el. lign., når særlige forhold taler derfor, kan få tilladelse til at lade visse matrikulære arbejder udføre af landinspektører, der er ansat i den pågældende institution eller virksomhed. I øvrigt fremhæves, at en landinspektør, der ved tjenesteforhold er tilknyttet en enkelt person, en erhvervsvirksomhed eller en institution, betragtes som praktiserende landinspektør, når han tillige driver landinspektørvirksomhed helt eller delvis for egen regning.

Det har til tider været kritiseret, at landinspektører kan udstykke arealer, hvori de selv er økonomisk interesseret, og ved den foreslåede § 5 tilsigtes at hindre forhold af denne art. Det er min opfattelse, at de foreslåede habilitetskrav vil være af værdi med henblik på at sikre landinspektørernes uafhængighed ved udførelsen af matrikulære arbejder.

Med hensyn til lovforslagets straffebestemmelser og de foreslåede bestemmelser om et landinspektørnævn, der kan virke som disciplinarmyndighed over de praktiserende landinspektører, vil jeg gerne bemærke, at forslagene herom, der fremsættes med tilslutning af Den danske Landinspektørforening, må ses i forbindelse med det øgede ansvar og de forøgede arbejdsopgaver

— til dels af offentligretlig karakter — der pålægges landinspektørerne.

Idet jeg i øvrigt henviser til den udførlige redegørelse i matrikelkommissionens betænkning samt til lovforslagenes bemærkninger, skal jeg anbefale lovforslagene til det høje folketings velvillige behandling.

Indenrigsministeren (Lars P. Jensen): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om opførelse af et statshospital i Thorshavn.

Med fremsættelsen af dette lovforslag skulle vi være nået til slutstenen i den udbygning af det færøske sygehusvæsen, som har fundet sted i årene efter den anden verdenskrig.

Begyndelsen blev gjort med opførelsen af et sygehus i Tverå, efterfulgtes af en omfattende udvidelse og modernisering af sygehuset i Klaksvig og er indtil i dag videreført med den meget betydelige udvidelse af Dronning Alexandrines hospital i Thorshavn, som påbegyndtes i finansåret 1961-62, og som vil strække sig over endnu nogle år.

Til udvidelse og modernisering af sidstnævnte sygehus er der af finansudvalget givet tilslutning til at anvende godt og vel 18 mill. kroner, hvoraf halvdelen ydes som statstilskud og resten som lån.

Forslaget om opførelse af et statshospital i Thorshavn tilsigter selvfølgelig i første række at tilvejebringe rimelige behandlingsmuligheder for sindslidende og åndssvage på Færøerne; men tilvejebringelsen af det hospitalskompleks, som lovforslaget omhandler, er desuden en absolut forudsætning for, at det moderniserede og udvidede Dronning Alexandrines hospital kan komme til at fungere, idet adskillige af de til statshospitalet knyttede bygninger, installationer og anlæg skal være fælles for de to hospitaler.

Tanken om opførelse af en psykiatrisk behandlingsinstitution på Færøerne er af gammel dato. Som nævnt i lovforslagets bemærkninger blev der allerede i trediverne påbegyndt et vist planlægningsarbejde i så henseende, men krigen lagde sig hindrende i vejen for disse planers realisation.

Mangelen på et statshospital på Færøerne har betydet en uhyre belastning for sindslidende fra denne del af landet. De er stadig væk henvist til at foretage den lange

[Indenrigsministeren.]

og ofte meget besværlige rejse fra hjemstedet til et af de eksisterende statshospitaler, i almindelighed det i Nykøbing Sjælland. Adskillelsen fra hjemmet, familien og det færøske miljø, sprogvanskeligheder og tilpasning til de nye omgivelser har utvivlsomt i mange tilfælde vanskeliggjort behandlingen og navnlig stillet sig hindrende i vejen for den rette efterbehandling og kontrol.

Det første skridt på vejen til realisation af statshospitalstanken blev taget, da der i 1958 opnåedes bevilling til detailprojektering af et sådant hospital på grundlag af et i 1955 udarbejdet skitseforslag. Forskellige forhold medførte imidlertid, at en fuldstændig omarbejdelse af planen blev nødvendig, og det projekt, som nu foreligger, er et ganske andet og langt mere omfattende end skitseforslaget fra 1955.

Der er udførligt i bemærkningerne til forslaget redegjort såvel for sagens forhistorie som for projektets omfang, og jeg skal derfor indskrænke mig til at fremkomme med nogle ganske få supplerende oplysninger.

Såvel opførelsen som driften af hospitalet er efter forslaget tænkt løst som en ren statsopgave i lighed med, hvad der gælder i den øvrige del af riget.

Hospitalet vil efter det foreliggende projekt få sengepladser for 100 sindslidende og 80 åndssvage. Også for de åndssvage gør der sig tilsvarende humane hensyn gældende som for de sindslidende, og tanken om tilvejebringelse af særlige institutionspladser for åndssvage vil næppe hensigtsmæssigt kunne realiseres uden i forbindelse med det heromhandlede projekt.

Dette er baggrunden for, at socialministeriet og statens åndssvageforsorg har ønsket, at spørgsmålet løses i den foreliggende form.

Som allerede fremhævet må forslaget ses i sammenhæng med den igangværende modernisering af Dronning Alexandrines hospital, idet projektet forudsætter, at

centralkøkken, vaskeri og varmecentral samt administrationskontor og forskellige andre faciliteter opføres fælles for statshospitalet og det færøske hospital. Den fællesløsning, som herved er tilstræbt, indebærer praktiske og økonomiske fordele for begge sygehuse. En endelig ordning med hensyn til fordelingen af driftsudgifterne samt forrentning og afskrivning af fællesanlæggene er dog endnu ikke aftalt.

Man må heller ikke overse de lægelige og behandlingsmæssige fordele, som den nære tilknytning mellem Dronning Alexandrines hospital og statshospitalet vil kunne få. På dette område ligger planerne ganske på linje med de tanker, som er retningsgivende for statshospitalsvæsenets udbygning i den øvrige del af riget.

Den sygeplejeskole, som foreslås opført i forbindelse med statshospitalet, tillægger man fra sundhedsmyndighedernes side ganske særlig betydning, fordi dens eksistens vil være afgørende for den fremtidige personalerekuttering til sygehuse og hospitaler på Færøerne.

Hele hospitalsinstitutionen vil blive indrettet efter samme bygningsmæssige standard som tilsvarende nye institutioner i andre dele af riget, og de samlede anlægsudgifter er med byggepriserne i januar 1962 som basis opgjort til ca. 34.400.000 kr., hvortil vil komme inventarudgifter.

De nævnte anlægsudgifter er beregnet under den forudsætning, at byggeriet gennemføres i løbet af 6 finansår. Såfremt opførelsen strækkes over en 10-årig periode, hvilket kan vise sig ønskeligt og nødvendigt bl. a. ud fra finansielle og beskæftigelsesmæssige hensyn, vil der blive tale om en fordyrelse af byggeriet ud over, hvad eventuelle ordinære løn- og materialeprisstigninger medfører. Denne fordyrelse skyldes, som anført i bemærkningerne til lovforslaget, bl. a., at man ved en strækning af byggeperioden nødsages til at udbyde byggearbejderne i mindre afsnit end ellers påregnet, og da byggeriet i vidt omfang tænkes gennemført som montagebyggeri,

[Indenrigsministeren.]

må man forvente en prisforøgelse på byggelementerne, hvis disse skal fremstilles i mindre partier.

Med disse kommentarer, og idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg anbefale forslaget til det høje folketing's hurtige og villige behandling.

Boligministeren (Carl P. Jensen): Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring i byggelov for købstæderne og landet.*

Lovforslaget tilsigter en udskydelse i et år af slutterminen for den nye byggelovs fuldstændige gennemførelse i kommunerne. Arbejdet med tilvejebringelse af nye bygningsvedtægter på grundlag af loven har været søgt fremskyndet såvel i kommunerne som i boligministeriet; men som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, vil det for et betydeligt antal kommuners vedkommende ikke være muligt at tilvejebringe de nye bygningsvedtægter inden for den af loven fastsatte frist. Købstadforeningen har derfor anmodet om en forlængelse af denne frist med et år, og jeg kan for mit vedkommende tiltræde foreningens ønske herom.

Med disse bemærkninger anbefaler jeg lovforslaget til det høje tings villige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Morten Lange): Herved tillader jeg mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning angående ændring i lov om „Ungdommens uddannelsesfond“s forvaltning og virksomhed.*

Den store studenterårgang, der dimitteredes i 1962, og det betydelige antal studenter også i 1961 har i alvorlig grad forrykket det studentertal, som blev lagt til grund ved de beregninger, der støttede overvejelserne om udvidelse af „Ungdommens uddannelsesfond“ i 1961. De store stigninger i leveomkostningerne har tilsvarende forrykket basis for den størrelse, der er fastlagt for de enkelte legatportioner. Det kan på denne baggrund ikke virke overraskende, at der såvel ved legatuddeling til skoleelever og gymnasiaster som til studerende af de respektive bestyrelser gennemføres skær-

pelse i trangkriterierne langt ud over det forudsete, og efter hvad der oplyses, sker der endog samtidig en nedskæring af portionernes maksimale størrelse.

Denne udvikling kan ikke undgå at få en hel række uheldige konsekvenser på samtlige de områder, hvor fondet skulle fremme uddannelsesformål. Specielt synes det klart, at en lang række studerende, der har påbegyndt uddannelse i tillid til, at midler var til rådighed til legatstøtte, nu må forlænge deres studium ved erhvervsarbejde og derved næsten uundgåeligt forlænge studietiden.

Det kunne have været ønskeligt med en noget længere løbetid, før den pågældende lovgivning tages op til revision. Som udviklingen er forløbet, må det dog anses for uforsvarligt ikke snarest at foretage en ajourføring. Det må her formentlig være rimeligt at udarbejde lovbestemmelser om automatisk regulering efter ansøgerantal og efter pristal.

Det vil være ønskeligt, om undervisningsministeren over for et folketingsudvalg, der bør nedsættes til behandling af forslaget til beslutning, vil give oplysning om udviklingen siden lovens vedtagelse, og at disse oplysninger kan fremkomme så betids, at også en forøgelse af bevillingen for 1962-63 kan komme på tale til optagelse på tillægsbevillingsloven.

Den første sag på dagsordenen var:

Fortsættelse af første behandling af forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1963 til 31. marts 1964.

(Foregående del af første behandling findes i tidenden sp. 1740 og 1831).

Forhandlingen genoptoges.

Hanne Budtz: Jeg har en henvendelse til den højtærede kulturminister. Jeg tror, det gav et stik i hjertet på de fleste københavnere og vel for den sags skyld også på danske provinsboere og andre gæster her i hovedstaden, da man for nylig erfarede, at cirkusbygningen i København er blevet solgt til et stormagasin, der vil udvide. Det er så en ringe trøst, at man får at vide,